

TOMÍK

Časopis turistických oddílů mládeže

LEDEN 2017

Rozhovor s Hanou Nedvědovou, starostkou města Hronov

Město Hronov letos hostí sněm tomíků. Máte nějakou osobní zkušenost s činností Asociace TOM, s našimi oddíly, například s místním oddílem Lotři?

Samozřejmě, že mám. Naši Lotři jsou v Hronově velmi populární a známí. A určitě nejen u nás v Hronově. V roce 2012 zvítězili v celorepublikové soutěži „Jedenadvacítká“, za což obdrželi ocenění Zastupitelstva města Hronova za vzornou reprezentaci našeho města. Obec také aktivně pomáhá s modernizací klubovny, ve které se Lotři scházejí.

Máte děti? Navštěvovaly spolek podobný našemu?

Ano, mám dvě děti, dceru a syna. Jsou ale ve věku, kdy už opravdu členy dětského spolku být nemohou.

Setkáváte se s hronovskými tomíky a jejich vedoucími Tomášem Buriánkem a Karlem Neuschlem?

Myslím si, že vztahy máme velmi dobré. S Tomášem Buriánkem se vidáme poměrně často, a to nejen kvůli Lotrům. Spolupracuje s městem i v jiných oblastech, ale na činnost oddílů přijde řada skoro vždycky.

Jaké další spolky ve Vašem městě působí, jak vnímáte jejich práci?

Práci všech spolků vnímám velmi pozitivně. My jich v Hronově máme opravdu hodně. Je to dáno tím, že Hronov má několik místních částí, ve kterých jsou právě spolky důležitým nositelem společenského, kulturního a sportovního dění. Ať už jsou to sportovní oddíly, hasiči, divadelníci, myslivci, klub seniorů, skauti a mnoho dalších.

Co pro Vás znamená spolková práce, co od spolků očekáváte? Na jakých projektech projektech město se spolky spolupracuje?

Vážím si všech lidí, kteří dělají ve svém volném čase něco užitečného nejen sami pro sebe, ale i pro ty druhé. Jsem ráda, že to tak dlouhodobě vnímá i celé vedení města Hronova. Vyjmenování všech projektů a aktivit, na kterých se spolky spolupracujeme, by možná vydalo na knížku. Naší prioritou je pak činnost těch spolků, které se věnují mimo jiné i práci s dětmi, a to v jakékoliv oblasti. Máme stanovený grantový systém, jehož prostřednictvím se snažíme všechny spolky a jejich aktivity podporovat.

Co Vás, paní starostko, na Vaší práci baví?

Baví mě její pestrost, každý den je úplně jiný. Nejvíce mi vadí, že lidé občas zapomínají na své povinnosti a vidí jen svá práva. Myslím, že více úcty, slušnosti a trochu té pokory by prospělo nám všem.

Co byste Hronovu přála do budoucna?

Městu Hronovu bych přála spokojené občany, a to po všech stránkách. Sama si pak nejvíce přeji zdraví pro své blízké i sama pro sebe.

Chcete něco vzkázat tomíkům-hostům Vašeho města?

Určitě. Chtěla bych jim poděkovat za to, že nesedí doma za pecí, ale něco aktivně dělají. Přeji jim, aby v oddílech našli nové kamarády, poznali, jak je to fajn být v přírodě a něco nového se naučit. To vše nejde bez zapálených vedoucích, takže ať jich má asociace co nejvíce.

S Bc. Hanou Nedvědovou, starostkou Hronova, na dálku rozmlouvali

Tomáš Novotný a Ondřej Mánek

Ilustrační foto: Vašek Hrobský

100. TOMÍK

Milí tomíci,

stý Tomík, tedy tento časopis, v jehož v tiráži se skví číslovka 100, je pěknou příležitostí si zavzpomínat a zabilancovat. Áááh, tušíte správně: zase *historicky starého zbrojnoše...* Ano, leč kulaté výročí prostě nelze pominout bez povšimnutí.

Pamětníci si možná vzpomenou na první číslo asociálního časopisu z ledna 1993. Tomu dnešnímu se věru moc nepodobalo. Dvoubarevná obálka, černobílý vnitřek, fotek jen maličko, papír pouhý ofseták. Ale nasazení těch, kteří stáli u jeho zrodu, bylo obrovské a píle mravenčí. Jednomužná redakce sídlící postupně v Jeronýmově ulici, ve vile Alici v Tichém údolí a později v Kostce měla věru napilno, neboť vedoucí sem psali jako o život.

Drtivou většinu autorských příspěvků přinášela ve své brašně poštačka. Rukopisy bylo třeba nejprve zpracovat, což znamenalo dlouhé hodiny přepisů do počítače a skenování fotek. Velice chváleni byli ti, kteří své příspěvky datlovali na psacím stroji. Ovšem dost vedoucích psalo stále, jak byli po léta zvyklí, jen rukou. Ne vždy byl rukopis dobře čitelný. Spíš naopak. Pak bylo třeba nečitelnou pasáž grafologicky posoudit a hlasováním vybrat tu verzi, která se zdála nejpravděpodobnější. Velký pokrok ovšem představoval materiál již přepsaný – dopis s disketou. Měla na tehdejší dobu úžasnou kapacitu 1,44MB, na ní text napsaný v editoru t602, pamatujete?

Jak šel čas, časopis hltal stále více obrazového materiálu, vznikala loga rubrik i kreslený seriál. Obálku lednového čísla roku 1994 již zdobily malůvky kolem fotografie. O pár čísel dál se komiks Veverk dovalil na poslední stranu. V té době bylo osm stran barevných, ostatní černobílé. Bylo nutné rozvažovat, které fotky jsou nej kvalitnější a mohou být tedy prezentovány v barvě a na křídovém papíře, ostatní se, ach ouvej, musely spokojit s černobílou verzí.

Mezníkem se stal rok 1996. Od této doby vycházel celý časopis na křídáku, barevný. Stálé rubriky vznikaly a zase po čase zanikaly. Jmenujme alespoň některé z nich: *Psáno uhlíkem*, *Radka radí*, *Ohlasy*, *Týpí jako domov*. Dvě poslední jmenované rubriky přežily věky a v Tomíkovi vychází dodnes.

Minulá i současná podoba časopisu je ve velké míře závislá právě na vás, milí tomíci. Možná je škoda, že ubylo příspěvků z individuální turistiky. V našem časopise, jakkoliv spolkovém, mají zcela jistě místo i postřehy a zajímavosti ze zahraničí. Je jedno, zda z výprav oddílových nebo takových, na které vyjedete sami nebo jen s malou partou. Tomíkem tam být nepřestanete a vaše zajímavé cestovatelské zážitky mohou být pro ostatní inspirací. Pište!

K tomu vám za nepočetný redakční tým přejeme hodně dobré nálady a vytrvalosti!

Jiří Chour,
Tomáš Novotný

OBSAH

leden 2017

- str. 4 Asociace v průběhu čtvrtstoletí očima vedoucích
- str. 5 Tábořiště na Sluneční stezce, Vašek Hrobský
Za posledním puchýřem, Rost'a Kašovský
- str. 6 Vánoční orienták a rogaining, Rost'a Kašovský
- str. 7 Izrael, Václav Křepelák
- str. 8 Samotář na cestách, Jaromír Ďoubal-Samotář
- str. 9 Bouráním to nekončí, Karel Zavadský - Hroch
Setkání táborových absolventů,
- str. 10 Životopis Vladimíra Rogla, Rozhovor s Vladimírem Roglem, Tomáš Novotný
- str. 11 Dršmaš 2017, Matěj Chour
- str. 12 Světluška a tomíci, Přemysl Filip
Vánoční čas, Vratislav Florián
- str. 13 Co nového v ČRDM, Ondra Šejtka
Tříkrálová Okoř, Tomáš Novotný
- str. 14 České turistické značení v Brazílii, Ondřej Veselý
- str. 15 Turistika pro všechny, Petr Teringl a Zdeněk Cabalka
- str. 16 30 let turistického oddílu v Roudnici nad Labem, Vratislav Florián
- str. 17 Pořešín – tip na výpravu Vratislav Florián
- str. 18 Týpí jako domov, Lasík, Kateřina Pejšová
- str. 19 Mikešovo nožobraní, Jiří Lukeš
- str. 20 TOM Kadet oslavil 40 let, Milan Hrstka
- str. 21 zprávy z ústředí
- str. 22 ohlasy
- str. 23 PF 2017

Anketa Anketa Anketa Anketa

Asociace v průběhu čtvrtstoletí očima vedoucích

Asociace TOM v prosinci oslavila pětadvacet let svého trvání. Několika vedoucím jsme těsně před svátky položili tři otázky týkající se tohoto výročí.

- 1) Vybavíte si ještě, co jste v roce vzniku našeho spolku dělali (byl to rok 1991)?
- 2) Uměl (a) byste srovnat život a fungování turistických oddílů mládeže tehdy a dnes?
- 3) Co by podle vašeho názoru měla asociace (její vedení a také vedoucí jednotlivých oddílů) dělat pro své svěřence v budoucnu?

Jarmila Hanáková,
TOM Kamzík,
Boršice

● Určitě jsme vedli turistický oddíl, se kterým jsme jezdili na soutěže, výlety a pořádali jsme spoustu akcí.

● Dříve nebyly děti tak náročné a bylo lehčí se jim zavděčit. Pro asociaci je to asi v dnešní době složitější, je spousta jiných akcí a aktivit a hlavně přivést děti k pohybu není taky jednoduché.

● A to je vlastně odpověď na otázku číslo tři. Asociace by měla motivovat, zjednodušovat vedení oddílů. V současné době je vše časově velmi náročné. Mělo by se dětem ukázat, co je pro ně důležité, čím je pro ně příroda a pohyb.

V. Hušková-Unčida,
TOM Pěšinky
a Ostříž,
Hradec Králové

● Hravě si vybavím, co jsme v roce 1991 už dělat nemuseli: moje děti už nemusely opakovaně odpovídat na otázky místního pomocníka VB ve smyslu „Kde jste to byli na výletě a s kým a kdo je váš vedoucí“ naučenou odpovědí, že totiž nevědí a nevzpomínají si. A já si přestala při návratu z výpravy schovávat krojovou košili do batohu (neměli jsme jako rodina dobré politické renomé a to bylo pro práci s dětmi nebezpečné). Hradecké spřátelené oddíly ten rok zúročily své společné nadšení po revoluci objeveného díla pana Tolkiena a společně připravovaly akce včetně tábora inspirované jeho knihami. Obtíže spojené s existencí oddílů v organizaci, kde jsme měli klubovnu, se s příchodem tvrdé ruky trhu zhoršovaly.

● Když jsem dorazila na sněm v České Lípě, dostala jsem nejen stan, ale také jsem došla k přesvědčení, že jsem mezi lidmi, kteří dělají totéž a mají tytéž problémy a starosti jako já. A že ani oni to nedělají za plat, ale protože je radost dělat něco pro

druhé a dokonce jsou připraveni nám pomáhat. Došlo mi, že jsem tu doma.

● Jsme velmi pestrý spolek a každý můžeme pracovat osobitým způsobem. Rozdílů ve způsobu práce u nás pozoruji cca každých 4–5 let, s každou generací přicházejících dětí. Příprava programů je mnohem náročnější, ale k dispozici máme nepoměrně více praktické literatury a dalších pramenů inspirace a v neposlední řadě i možnosti získat finanční prostředky. Hlavně musíme počítat s průměrně mnohem menší schopností soustředění dnešních dětí. Informační bouře v jejich hlavičkách dělá svoje.

● Myslím, že bychom měli děti především přesvědčovat vlastním příkladem a programem, že **pohodlí není největší lidská hodnota a že mu nesmíme sloužit za každou cenu**. Měly by vedle nás poznat radost z čehokoli, co děláme pro druhé, radost ze spolupráce. Učit je důsledně účtů k přírodě a její ochraně. Nedělám si iluze týkající se budoucnosti civilizace založené na neutuchajícím hospodářském rozvoji. Nestačí naše děti jenom bavit, je třeba, aby se v další generaci našlo dostatek lidí, kteří by nacházeli štěstí, radost a smysluplné naplnění mimo materiální komfort. Svět potřebuje lidi schopné přežít i budoucnost, kterou jim naše konzumní společnost nepromyšleně (nezodpovědně) chystá.

Samí si odpovězte na otázku, jestli toto je sýčkování nebo naděje.

Vratislav Florián,
TOM Klub lesní
moudrosti,
Roudnice nad Labem

● Rok 1991 byl první, kdy se náš turistický oddíl jmenoval Klub lesní moudrosti a byli jsme zájmovým útvarem roudnického Domu dětí. V roce 1990 jsme opustili pionýrskou organizaci. Do Asociace TOM jsme vstoupili v roce 1995.

● Tehdy jsme jako turistický oddíl hledali mateřskou organizaci. V Domě dětí jsme měli sice nějaké zázemí, ale nikdy třeba vlastní klubovnu. O dotacích jsme si mohli nechat jen zdát. Stejně to bylo i u roudnického odboru KČT, kde jsme také jeden rok byli.

● Teprve vstupem do Asociace TOM se nám otevřel úplně jiný svět - finanční dotace, materiálové vybavení, školení vedoucích. Museli jsme se na oplátku vyškolit ve vedení účetnictví, ve vedení oddílů a získat znalosti v legislativě, což není také jednoduché. V tomto nám vedení tomíků vychází velmi vstřícně. U předchozích organizací to tak nebylo, byli jsme jen další čárkou v jejich činnosti.

A tomické základny – to není třešnička, ale třešň na pomyslném dortu...

● Co dělat v budoucnu? Ať vše funguje jako dosud. Někdy to vypadá, že se stupňují nároky na nás oddílové vedoucí, což ale úzce souvisí se změnami zákonů ve společnosti. A když chcete něco navíc pro svůj oddíl, musíte pro to i něco udělat. A určité všichni vedeme ten svůj oddíl proto, že nás to baví a děláme to rádi. Nikdy jsem se na ústředí nesetkal s neochotou či odmítnutím, naopak. Proto bych si přál, ať vše funguje jako dosud.

Václav Hrobský,
TOM Kamarádi,
Pacov

● Ano, byl jsem osobně u zakládání asociace, ale jinak jsem rušil jako poslední zaměstnanec podnik, který byl v následujícím půlroce totálně rozkraden.

Dále jsem byl půl roku nezaměstnaný a bylo to jedno z nejkrásnějších období života. V sedm ráno jsem vypnul mozek, v pět odpoledne zapnul a v mezidobí jsem tvrdě manuálně makal. A pak mne zlí přátelé přihlásili do různých konkurzů a musel jsem myslet furt a stále.

● To vůbec nejde srovnat! KČT zajímalo pouze to, jak dostat zpět majetek a děti je nezajímaly. Postupem doby je ale mládí muselo začít zajímat. A ačkoliv jsme byli hnutí, které prošlo sametem kontinuálně a beze změn, zkraje devadesátých let bylo všude slyšet jen o skatech.

● Co vzkazují vedení? Vydržet, nezmalomyslnět a hlavně zůstat svobodní tak, jak tomu bylo doposud!

TÁBOŘIŠTĚ NA SLUNEČNÍ STEZCE

Náš turistický oddíl Kamarádi Pacov je dost velký a poměrně dobře materiálně zajištěný. Proto jsme vždy považovali za samozřejmé umožnit jiným dětským i mládežnickým oddílům využívat naše turistické základny a tábořiště, které náš oddíl spravuje. Malé oddíly či spolky bez celoroční činnosti nemají možnost vlastní základny a tábořiště udržovat.

A tak jsme již v polovině devadesátých let nabídli oddílům využití tábořiště v Údolí srnek v meandru řeky Trnavy. Vlastně to bylo tábořiště dle ideálů románů pana Foglara. Jen ten vodopád padající z nedaleké skály chyběl. Bohužel zátopy z přelomu tisíciletí, i úklid po velké vodě dvakrát za prázdniny, několikerá evakuace za pomoci hasičů, nás dokonale unavila. Začali jsme hledat nové místo na tábořiště.

Díky naší tvrdohlavosti, za pomoci přátel a přízní majitelů pozemků vzniklo tábořiště pod vrcholem Strážistě. Skoro ideál a vždy bez problémů: na louce u lesa, se sluníčkem po celý den a hlavně s potokem pod tábořem.

Asi jsme byli spokojeni až příliš. Možná jsme i trochu zestárlí a snad jsme nájemce našeho tábořiště i rozmazlili. Táborový vodovod s kojeneckou vodou až do kuchyně a do sprch, k dispozici dřevo na topení, plachty připravené pro případnou výměnu.

Právě ta voda nás v minulém roce zradila. Najednou nebyla možnost ji odebírat

z přepadu obecního vodovodu. Řešení tohoto problému stálo počátkem července několik našich členů desítky hodin práce: koupě čerpadel, nové hadice, elektrocentrála. Až v srpnu jsme problém vyřešili a voda tekla bez poruch.

Perlička: aby starostí nebylo málo, našel se spolek (ne, nebyl to tomický oddíl), který si zavolal správce, aby vyměnil plachtu na stanu, i když za celý týden ani nekáplo!

Úplným vyvrcholením potíží byl oddíl na konci prázdnin. Ačkoliv byl upozorněn na problémy s vodou, dokázal za 14 dní vytočit přes 160 kubíků pitné vody! Také parkovali s auty a přívěsy kde se dalo, s odůvodněním, že smlouva to nezakazuje. Výsledkem všeho toho bylo oznámení stávajícího správce, že končí!

Já si ale stále stojím za prvním odstavcem tohoto článku. Letos zkusíme poskytovat služby trochu jinak. V létě si je rozdělíme, také naši nájemci musí být samostatnější, tak jako jsou přátelé z Kralup, Trutnova a dalších míst. Naše základny Na Hutích, v Pastoušce v Pacově i tábořiště na Sluneční stezce vám tedy budou sloužit i nadále. Ostatně, kus srpna 2017 je stále ještě volný!

Vašek Hrobský
TOM Kamarádi, Pacov

Za posledním puchýřem

Téměř osmdesátka tomíků z Ostravska (TOM Průzkumník, Čmoudík a KADAO) se vydala na nejoblíbenější a nejnavštěvovanější klubovou turistickou akci, již 45. ročník turistické akce „Za posledním puchýřem“, tentokrát do Lázní Bělohrad a okolí.

Pořadatelé z místních odborů KČT pod vedením Lubomíra Hošky připravili bohatý program a tomíci společně navštívili Touloucovy maštale, Bledne skaly a Velkou Hejšovinu v Górach Stolowych v Polsku, ZOO ve Dvoře Králové, Braunův betlém, Kuks, památky v samotném lázeňském městě, bazén v Jičíně a na sobotním pochodu zavítali s většinou účastníků na hrad Pecka. Někteří absolvovali i běžeckou turistiku a přestože sobotním hlavním pochodem počasí nepřálo, na trasy se vydalo dva tisíce turistů! Sobotní večer oramovala tradiční Puchýřovská zábava, na které štafetu pořadatelů převzali turisté z jihomoravských Bučovic. Pořadatelům děkujeme za starostlivost, KČT a městu Ostrava za finanční podporu a za rok zase Ahoj!

Rostla Kašovský,
TOM Čmoudík, Ostrava

Vánoční orienták a rogaining

Mírně mrazivé počasí přivítalo sedmáctého prosince sedmdesátku odvážných tomíků z ostravských oddílů Bypsok, Sirius, Sylvatik, Čmoudík, Sihasapa a také z RADAMOKu na čtyřicetém sportovním zábavném orientáku. Nejprve proběhl hodinový rogaining – úkolem bylo dle mapy v časovém limitu najít co nejvíce orientačních kontrol rozmístěných v Bělském lese.

K úspěchu nám dopomohly nové sady lampiónů a kleštíček pro orientační běh pořízené z dotace města Ostravy, čímž tímto děkujeme, určitě nám poslouží i do dalších let.

Po občerstvení skvělými bramborovými plackami, které smažila tradičně Rada dětí a mládeže Moravskoslezského kraje, následoval orientační běh s hromadným startem, také podle mapy. Na trati byly nachystány tyto kontroly – hudební test (známé trampské a oddílové písně – dle hudebních ukázek rozpoznat interprety, skupiny. Všichni znají Bednu od whisky, Tři čuníky, Tři kříže nebo Panenku, ale kdo je zpívá?) Dále následovala ochutnávka sýrů (ro rozpoznat 8 druhů sýrů, od hermelínu přes balkán až po nivu), kuličkáda (docvrknat hromadu kuliček do důlků), 10 nejznámějších obrazů světa (rozpoznat obrazy od nejznámějších malířů od Slunečnice až po Noční hlídku), Cimrmanovy hlášky (doplnit chybějící slovíčka v nejznámějších zlidovělých hláškách), oddíly TOM (napsat význam názvů

a zkratk oddílů TOM z našeho okolí, víte, co znamená BVÚ, KADAO, Sylvatik nebo UFO?), památky UNESCO v ČR (podle netradičních fotografií KPČ rozpoznat památky UNESCO u nás), ferratový závod (celé družstvo se rychle vystrojilo sedáky, páráky, přilbami a absolvovalo krátkou provazovou trasu), kancelářské krysy (spojit a rozpojit hromadu kancelářských sponek), detektivové (ro rozpoznat dle fotografií známé detektivy, od majora Zemana a Kalaše až po Kojaka či radu Vacátka), národní hymny (ro rozpoznat hymny deseti států dle textu), lízátkový závod (každé družstvo co nejrychleji užužlat 8 značkových sponzorských lízátek „Ostrava“), to mělo úspěch hlavně u těch starších, klíčový zámkový závod (štafetově vybrat správný klíč a uzamknout správný zámek či kladku), výhodný nákup v Lidlu (dle ústřížků a cen uhádnout to správné zboží). Soutěže byly snad dostatečně pestré a výsledky byly velmi, velmi těsné. Kdo zvítězil, není tak důležité, ocenění patří všem příchozím.

Cíl byl tradičně v klubovně Čmoudíků, tam se vše vyhodnotilo, jedly se další placky a pily čajíčky a káfička, sedělo u krbu, rozdávala PF – no a také se dojídal vzorky sýrů. Ceny věnovali a financovali – RADAMOK a Čmoudíci, přispěl KČT a město Ostrava. Všem závodníkům děkujeme za aktivní účast a těšíme se zase za rok!

*Rostka Kašovský,
TOM Čmoudík, Ostrava*

Izrael

Letos v červenci jsem se dočetl na stránkách ČRDM o možnosti zúčastnit se bilaterální výměny mezi ČR a Izraelem.

Naší cestě předcházela pobyt Izraelců v Čechách, který proběhl v září. Izraelci byli nadšení programem, který jsme jim připravili.

Začátkem listopadu se konala izraelská část výměny. První tři dny jsme byli ubytováni v hotelu Prima v Tel Avivu. Tel Aviv mě velmi zklamal. Všude špína, nepořádek, rozestavěné či polorozbité domy, sem tam mrtvý pes, kočka nebo krysa. Tento obraz se však vztahuje pouze k nové části Tel Avivu, která je stará asi 160 let.

První den, po neuvěřitelně pestrém a vydatném obědě, jsme navštívili nejstarší část Tel Avivu, zvanou Jaffa. Tato část města je stará přes 2000 let. To byl již úplně jiný obrázek. Nádherné stavby, všude čisto. Starodávnost a legendy na vás dýchají přímo ze stěn budov.

Druhý den jsme vyrazili navštívit různé organizace, které různými způsoby pracují s mládeží. Každou organizaci nám představil konkrétní zástupce, který se zúčastnil české části výměny. Nejvíce mě zaujali místní skauti. Scházejí se 3x týdně uprostřed sídliště v parku. Ten je velmi dobře vybaven různými atrakcemi pro volnočasové využití a nechybí hřiště pro fotbal či basketbal. Pro nás je nepředstavitelný počet, ve kterém se scházejí. Vždy se jich sejde kolem tří až čtyř set. Tancují, zpívají, hrají hry. Opravdu zážitek.

Ve středu jsme měli volný den. Půlka naší výpravy se vydala na sever Izraele do Nazarethu. Já jsem však s druhou půlkou zůstal v Tel Avivu. Půjčil jsem si kolo a projel si celé jeho pobřeží. Následně jsme se vypravili na místní trh. Trh hrál všemi různými vůněmi a barvami. Snažil jsem se ochutnat, co se dalo. Ten, kdo cestuje, mi dá za pravdu, že ovoce u nás se s tamními nedá vůbec srovnat. Poprvé v životě jsem měl možnost ochutnat pravou chuť manga, kiwi, chalvy nebo dračího ovoce.

Ve čtvrtek pro mě začala zajímavější část pobytu. Přejížděli jsme do hlavního

města Izraele do Jeruzaléma. Oproti Tel Avivu, byl Jeruzalém nádherný, čistý a monumentální. Chvillemi mi přišlo, že zdi tentokrát na mě i mluví. První, co jsme navštívili, byl památník světového holocaustu Yad Vashem. Izraelci tento název překládají *Jména nezapomeneme*. Byl to opravdu velmi silný zážitek, který zasáhne každého.

Po této prohlídce jsme se přemístili do starého města. Staré město jsme doslova prolétli. Mnohem působivější byl náš výpad do starého města ve večerních hodinách, již bez průvodce. Přes muslimskou část Jeruzaléma jsme se po křížové cestě dostali ke Zdi nářků. Oproti odpolední návštěvě byla téměř bez turistů. Všude kolem jen ortodoxní židé, modlíci se či rozmlouvající nad obrovskými knihami Starého zákona. Poté jsme pokračovali do arménské části, kde jsme navštívili hrob krále Davida a budovu, ve které měla probíhat Poslední večeře.

Druhý den ráno jsme prošli ultraortodoxní část Jeruzaléma, pak trh, kde jsme nakoupili jídlo, pití a následně jsme se vydali do Judské pouště. Tam jsme si udělali asi tříhodinovou procházku. V poušti jsme též zdolali pár lehkých ferrat. K večeru jsme přejeli opět několik kilometrů k přírodní rezervaci Ein Gedi. Zde jsme se setkali s většinou Izraelců, a protože byl pátek, pozvali nás na jejich tradiční šabat.

Další den jsme navštívili již zmiňovanou přírodní rezervaci. Již tak úchvatná panoramata nám ještě umocňovala stáda kozorozců, velké množství ptáků a vůbec mnoho dalších druhů zvířat. V rezerva-

ci jsme se koupali pod vodopádem, o kterém náš průvodce mluvil jako o nejčistší vodě na Středním východě. Po prohlídce rezervace jsme navštívili pouštní pevnost Masada.

Masada je asi nejnavštěvovanější místo v Izraeli, každoročně ho navštíví kolem tří milionů lidí. V poušti bylo opravdu horko, teploty na slunci dosahovaly rozhodně 40°C, a proto nám přišlo vhod následné svlažení v Mrtvém moři. To byl také parádní zážitek. Nemožnost potopit se je při pohybu ve vodě opravdu zvláštní pocit.

Ráno jsme si prohlédli místní muzeum Ytzaka Rabina, který se zasloužil o mírové dohody mezi Izraelem a Palestinou. Za svou práci byl odměněn Nobelovou cenou za mír. Nakonec na něj však byl spáchán atentát.

Jsem opravdu vděčný, že jsem se mohl této výměny zúčastnit. Byl to pro mě skvělý zážitek, na který budu vzpomínat celý život. Chtěl bych jmenovitě poděkovat Markovi Krajčimu z ČRDM, který byl vedoucím naší české skupiny, za skvělou organizaci a dobrou atmosféru.

Václav Křepelák
TOM Dakoti,
Česká Lípa

Samotář na cestách

Sedím v Dědově ve vytopené chalupě s tužkou v ruce a nad papírem přemýšlím, co napsat redakci Tomíka na mail, ve kterém mě zpovídá.

S turistikou jsi pravděpodobně začal v turistickém oddíle mládeže. Co nebo kdo měl největší zásluhu na tom, že se turistika stala Tvým celoživotním koníčkem?

Moje odpověď je velice jednoduchá. Celý život mám pocit, že jsem se narodil s toulavými botami na nohou a sudičky mi přisoudily prožít život cestováním a dělit se o své zážitky s těmi, jež mají stejně toulavé boty. Moji rodiče byli turisticky založení, těm děkuji za mé úplně první turistické začátky. S nimi jsem procestoval celé Československo. Do turistického oddílu mě přivedl kamarád v roce 1967. V oddíle jsem poznal výborné vedoucí, kamarády, prožíval v kolektivu vrstevníků hezké časy jak na oddílových schůzkách, u táborových ohňů, tak i na letních putovních táborech v Československu, později i v zahraničí. Plnili jsme oblastní a zápočtové cesty výkonnostní turistiky. A jak jsem dospíval, zjistil jsem, že je to přesně ten koníček, který mě jen tak neopustí. Cestovatelský život mě velmi přitahoval a i pořád přitahuje, má své kouzlo, je v tom i trocha dobrodružství, adrenalinu a kamarádství. Takovýto pocit jistě všichni znáte. Turistika, jakákoli její forma, je vlastně můj celoživotní koníček, ve kterém jsem se nikdy nezklamal...

Většině mladých lidí mezi patnáctým a osmnáctým rokem přestává turistický oddíl stačit, mladý člověk chce zkusit něco nového, zažít změnu, něco dokázat. Nebylo to jistě jinak ani u Tebe. Jaké byly Tvoje další zájmy, koníčky, radosti - již nad rámec oddílu?

Máš pravdu, jen oddílová činnost mi v tomto období nestačila. Chtěl jsem víc. Začal jsem jezdit do přírody nejprve sám a posléze se mnou začali jezdit členové oddílu. Když mi bylo 18 let, měl jsem v oddíle hodně kamarádů. Po vzoru knížky Dva divoši od spisovatele Setona a Dobrodružství v zemi nikoho od J. Foglara jsme v lese

na opuštěné louce u potoka postavili z klad sруб s krbem a založili trampskou osadu Tuláci. Od tohoto okamžiku turistický oddíl a trampská osada začala žít společnými akcemi. Na sрубu jsme zkoušeli žít v létě i v zimě po vzoru knižních zálesáků, plnili jsme turistické odznaky a zápočtové cesty, účastnili se celorepublikových setkání turistických oddílů, zúčastňovali se zimních stanování, hráli na kytary. Plánovali jsme velké vandry ve stylu splutí řeky Sázavy a řeky Hronu na staré pramici, na obyčejných kolech jeli o prázdninách trasu ze Štúrova do Kutné Hory, prošli hřebenem Nízkých Tater, Malé a Velké Fatry - to vše jsme prožili v období od patnácti do dvaceti let. Bez oddílových vedoucích a bez rodičů. Hezky se na toto období vzpomíná.

Téměř tři desítky let vedeš turistický oddíl mládeže Zálesák. Jaké byly Tvoje začátky a co Tě k tomu vedlo?

Založení samostatného turistického oddílu Zálesák a vstup do Asociace TOM bylo logickým vyústěním mých předcházejících zkušeností v oddíle a mého trvalého cestovatelského koníčka. Přispělo k tomu i narození mých dvou synů, kterým jsem chtěl připravit podobné turistické mládí, jaké jsem měl já. V oddíle nás bylo ze začátku jen sedm, pravidelné páteční oddílovky jsme měli ve staré skautské chatě v bývalém lomu na předměstí Kutné Hory. Počet členů oddílu pomalu rostl. Kolektiv i vedoucí se ustálili. Letní tábory byly stále, pod stanem a pod teepee. Po letech se z nich staly putovní, každý týden jsme je prožili na jiném tábořišti. Tímto způsobem jsme během let prochodili většinu českých hor a krajinných oblastí, spluli na kanoích většinu českých řek, na Slovensku prošli Slovenský ráj a kras, Nízké a Vysoké Tatry, v Rumunsku a Rakousku provozovali VHT.

Za tři desetiletí činnosti oddílu celé generace dětí nasbíraly na stovkách akcí v přírodě, na vodě nebo horách nepřehledné množství zážitků. Jaké byly - nebo jsou - Tvoje nejsilnější, které se Ti dostaly pod kůži, na které akce vzpomínáš?

Za ty roky bylo akcí opravdu nepočítaně. Jak říkáš, na stovky. Na oživení vzpomínek je nejlepší zavzpomínat si ve společnosti kamarádů, nad oddílovými kronikami, fotkami... Nejhezčí byly oddílové akce, kdy jsme ve vlastnoručně zhotovených kostýmech převlečení za husity, křižáky nebo římské vojáky vždy po tři dny dobývali zříceninu hradu Sión. Rád vzpomínám na oddílové splutí řeky Berounky na vlastnoručně vyrobeném velkém voru, na setkání s medvědem při přechodu Slovenského rudohoří. Úplně nejsilnější zážitek jsem však prožil v roce 1980, kdy jsme s mým kamarádem poprvé přecházeli v Rumunsku hřeben Fagaraše. Bylo to v září a třetí den na hřebenu nás nečekaně zastihlo sněžení.

Večer jsme ve stanu zaslechli ze tmy hlasy. Vylezli jsme ven do sněhové vánice a potkali scházející rumunské turisty. Byli dva, třetí prý zůstal někde v chumelenici na ledové pláni. Rozhodli jsme se jej hledat. Asi po půlhodině hledání jsme ho našli apatického a bez schopnosti chůze. Doslova jsme jej po sněhu dovedli do stanu a zabalili do spacáku. Tam jsme prožili vánici a noc. Rumun začal své okolí vnímat až k ránu. Nepamatoval si nic. Začalo svítat. Po stránkách začaly padat sněhové laviny. Rychle jsme sbalili stan, sestoupili z hor a rumunského turistu odvedli do první vesnice. Myslím si, že jsme mu tam zachránili život. Mám z toho ještě teď tak trochu husí kůže, ale zároveň dobrý pocit. Událost měla na mě velký vliv. Dala mi velkou životní zkušenost, že není radno podceňovat hory...

Loni jsi oslavil významné jubileum - šedesátku, to nelze nezmínit. Jaké jsou - do dalších šedesátek - Tvé plány - oddílové, osobní nebo třeba cestovatelské?

S oddílem již máme naplánovány akce na letošní rok - jarní prázdniny na Šumavě, v dubnu splutí řeky Doubravy a v květnu splutí řeky Moravy, červenový přechod Malé Fatry, letní tábor v Rakousku a splutí řeky Vltavy, v září přechod pohoří Vihorlat, následuje splutí Vavříneckého potoka, atd...

A mé osobní plány do dalších let? Dokončit pěší obejití České republiky podle státní hranice, vylézt si nějakou ferratovou cestu, na kajaku dokončit splutí řeky Soča, dokončit přechod Pyrenejí, podívat se do Patagonie, zaběžkovat si v Laponsku, v krásné české krajině projít pěšky a projet na kole hodně cest a pokud to jen půjde, vše absolvovat s kamarády a přáteli. Plánů je hodně. Snad mě k naplnění mých plánů bude ještě dlouho sloužit zdraví do další šedesátky...

To samé bych chtěl touto cestou popřát všem tomíkům. Hodně přátel, prožitků, fotek pro vzpomínání. Ti, co moje odpovědi na otázky dočetli až sem, jistě pochopí, co jsem chtěl ve svých odpovědích čtenářům Tomíka říci.

Suchou stezku v roce 2017 přeje

Jaromír Ďoubal, Samotář
TOM Zálesák, Kutná Hora

Bouráním to nekončí

aneb brigády, o kterých se nemluví...

Často čtu o oddílových brigádách na chalupách, na akci 72 hodin, či jinde – také jsme se jich již zúčastnili, když to šlo.

Většina z vás, kteří mají svoji táborovou základnu a půjčují ji o prázdninách i jiným oddílům, asi bude vědět, o čem dnes píši. Je o nikdy nekončící práci s údržbou a vylepšováním našich táborových základů. Pracujeme většinou po večerech, nedělích, a o víkendech, kdy nejsme s oddíly na akcích, nebo s našimi rodinami.

Je mnoho takových oddílů a zejména jejich vedoucích, na jejichž práci bych chtěl tímto článkem vzpomenout. Znáám jich plno kolem – Rosťu z Čmoudíků s jejich Podlesím, Apíka a Prófu z Průzkumníka s Čermnou, Akimovo komando s Jirkou Rilkem z BVÚ a další a další vlastníky základů.

Všichni to už bereme jako samozřejmou součást našeho oddílového života. Jsou to stovky brigádnických hodin práce rozložené do celého roku. Zkusil jsem si letos, kdy doma trávím nemocenskou s novým modelem kolenního kloubu, projít diář a zrekapitulovat to letošní brigádníčení – jen od konce našeho tábora do konce září a myslím si, že u mnohých z vás je to velmi, velmi podobné...

15. 7. 2016 - vracíme se z tábora, máme plnou garáž beden a věcí z našeho turnusu, začínáme zase vše uklízet. Všechno se musí přebrat, očistit vyprat a uložit do skladu, trvá to skoro týden.

20. 7. jedu na návštěvu Olšovce – táboří tam po nás TOM Hogan z Ostravy. Zjišťujeme, že některé stany mají orvané šňůrky na zapínání a nejdou zavřít, cely jsou po týdenních deštích sražené – mění se prvních šest celt a všechny odvážím k opravě. Na stany našíváme nové kompletní šněrování. V dalších cca deseti dnech postupně přešíváme vždy po pěti kusech zbývajících pětadvacet starších Osad – po Hoganech jedou další dva turnusy, tak to do září opravdu nepočká. Oprava jednoho stanu je asi hodinka a půl práce u šicího stroje – nonstop skoro dva dny šití. Na výměny najezdím au-

tem přes 400 km, krom toho samozřejmě chodím do práce.

27.-28. 8. za krásného počasí balíme tábor, ale i tak jsou stany vlhké, dosušují se u nás na plotě další dva dny. Opět je plná garáž beden, stanů a molitanů. Další týden svlékání povlaků, praní po sedmi v pračce, sušení, kontrol stanů, poutek a oprav, přebalování do beden a odnošení do patra, do tepla na zimu. Týden utekl opravdu rychle.

Po táboře je garáž plná úplně. Navíc vloni nějací dobráci „vybílili“ táborovou kuchyň. Proto jsme letos v garáži vytvořili nové regály a z tábora si odvážíme úplně všechno. Nežvané návštěvníky nerezovým nádobím už zásobovat nehodláme.

Začátek září je krásně slunečný a teplý. Jedeme zase na Olšovec, tentokrát natírat podsady luxolem. Družinovsky nového oddílového roku odkládáme a začínáme až druhý týden v září, dříve se to nestíhá. Brousíme počmárané skříňky do stanů a i ty dostanou nový nátěr. Zase dva dny práce.

Jaro 2017 – zbývá vyrobit nové záchody a opravit konstrukce stanů. Pokud přijde víc vody, budeme stavět i nový most ke kuchyni. Za osm let to bylo už třikrát. Je to u vás s prací na základnách po táboře stejné?

Krásný nový rok 2017 přeje

Karel Závadský - Hroch,
TOM Paprsek,
Ostrava Krásné Pole

Setkání táborových absolventů

Na počátku roku 2016 jsme začali shánět kontakty na naše bývalé členky a členy s tím, že by nebylo od věci se zase po letech sejit. Po dlouhé e-mailové informační bitvě jsme se zase, po nekonečných třinácti letech, s veterány 15. října sešli v prostorách KD Nová Ves.

Bylo to prima setkání. I když se hodně lidí omluvilo, sešlo se nás přes sedmdesát. Nechyběla ani naše první vedoucí Jana, která s Fotobleskem začínala koncem šedesátých let na ZDŠ Bělský les. Pobyl s námi Mojmír Nováček, i naše dlouholetá šéfká táborových kuchyní Zuzka Píchová z Prahy. Nejvzdálenějším účastníkem byla Alena, která přijela až z Tábora.

Přišli i ti, co pamatují celou historii Průzkumníka od jeho vzniku na táboře 1976. Tehdy fungovali jako malí kluci v družině Vlků- Apík, Kwakí, Čenda, bývalí členové oddílu Kamzík, co s námi tábořili na Klevarově louce v roce 1980. Největší zastoupení měli ovšem kluci z TOM Průzkumník. Ti s námi prožili tu nezapomenutelnou dobu našeho předrevolučního táboření v Čermné, stovek výprav s teletinou na zádech v hnědých bundách a maskáčovou kšiltovkou.

Další velkou skupinou byla děvčata a kluci z Průzkumníku-jih, které jsme dali dohromady v Hrabůvce od září 1992 s Janou a Salgou, Majerem, Šavlem, Očářem a dalšími. Po dvaceti letech jsme se tak setkali s generací Bobčice, Prskafky, Pedra, Vichřice a dalších.

Nesmím zapomenout na členky mého třetího oddílu – Paprsku. Děvčata tuto oslavu povětšinou prožila jako obsluha za barem. Za všechnu tu práci, nákupy, vaření guláše a tvoření dortů všem–Nikušce, Mrufce, Kajce i Petře – moc děkuji. Bez nich by to setkání asi nebylo.

Všichni jsme si v přísálí zavzpomínali na doby minulé u více než stovky svazků kronik, Pegasů a deníků. K vidění byla i sbírka tábornického muzea – cely, teletiny a jiné artefakty našeho oddílového života z minulého století. Vzpomněli jsme i na více než desítku našich kamarádů, o kterých víme, že už nikdy přijít nemohou. Děkuji všem zúčastněným za to, že přišli.

Děkuji také za krásný dort s táborem, za poděkování a osmého Juniora, kterého jste mi na setkání předali. Určitě se sejdeme zase a dříve než za 13 let!

Karel Závadský-Hroch

Rozhovor s Vladimírem Roglem

Co Vás tehdy, před půlstoletím, přivedlo k napsání knížky „U táborového ohně“ i knížek dalších?

Těto knížce předcházelo v roce 1964 zpracování kapitoly o topografii a práci s mapou pro publikaci *Turistika mládeže* určenou pro cvičitele turistiky a kterou vydalo Sportovní a turistické nakladatelství (pozdější Olympia). V té době jsem vedl turistický oddíl při jedné ZDŠ v Praze na Vinohradech a mne napadlo dát dohromady pár kapitol, které by shrnuly vše, co jsme v oddíle dělali. Mým kolegou v Kartografickém ústavu byl výborný kreslíř Ctirad Smolík, který před válkou byl ve Foglarově legendární Dvojce. Začali jsme spolu „vyměšlet“ podobu budoucí knížky s pracovním názvem *„Táboříme s Vinetouem“*, tehdy totiž právě frčely první filmové Mayovky).

Po úspěchu *Turistiky mládeže* nám slíbili v Olympii, že knihu vydají – jen nesouhlasili s názvem a ten jsem proto změnil na *„Táborový oheň“*. Kniha vyšla v létě roku 1968 – tedy v době „pražského jara“, kdy už opět existoval Junák. To už byla v nakladatelství i moje a Smolíková další kniha *„Správnou stopou“*, která spatřila světla v roce 1969.

Po srpnu 1968 emigroval Ctirad do Kanady a byl jsem tím pádem bez výtvarníka. K vydání už téměř napsaných příruček *„Stezka vlčat“* a *„Skautská stezka“* v důsledku opětového zrušení Junáka nedošlo. Nakladatelství vydalo jen jako paskvil zmrzačenou *„Stezku správného kluka“*, za kterou se dodnes upřímně stydím – i když jsem jako její autor do konečného znění neměl dohromady co mluvit. Ve spolupráci s Dr. Moravcem začátkem sedmdesátých let vychází kuchařská příručka *„Vaříme v přírodě“* a pak mne Mladá fronta označila za skautského autora, se kterým se oni (zřejmě svazáci) rozešli a tudíž se rozešlo se mnou i moje domovské nakladatelství. Shodou okolností mne oslovili z nakladatelství Naše vojsko, zda bych jim nenapsal něco o mapách. Díky tomu vznikla knížečka *„O mapě a podle mapy“*, kterou ilustroval Jirka Petráček (stejně jako další publikace). Tuto útlu publikaci začali používat ve školách jako pomůcku při branné výchově a snad proto mne požádalo nakla-

Narodil se 20. ledna 1936 v hanácké obci Cholina jako třetí dítě prvorepublikového četníka, ruského legionáře. Tato skutečnost i perzekuce rodiny oběma totalitními režimy hrála v klíčových momentech jeho života významnou roli.

V roce 1954 maturoval na Jedenáctileté střední škole v Litovli. Od roku 1954 studoval na Zeměměřické fakultě ČVUT v Praze a současně absolvoval i Pedagogicko metodické studium. Vysokou školu ukončil státnicí v roce 1959.

Po promoci nastoupil jako redaktor map do Kartografického ústavu v Praze, ale po několika letech se začal věnovat výpočetní technice. V Agropjektu Praha pracoval jako vedoucí programátor až do počátku devadesátých let.

Teprve po listopadu 89 se mohl profesionálně věnovat své oblíbené činnosti – žurnalistice. V devadesátých letech krátce působil jako parlamentní zpravodaj v pražském „Dobrému Večerníku“, později spolupracoval s redakcemi dalších pražských periodik i s vydavatelstvím Slánských listů, kde působí doposud. Jeho doménou jsou rozhovory se slánskými pamětníky a dalšími osobnostmi, reportáže ze společenských událostí města, ale i „exkurze“ do nedávné historie Slaného. Pro skautské středisko „Modrý kruh“ zpracoval také „Počátky skautského hnutí ve Slaném.“

V roce 1945 se stal členem Junáka, ve kterém prožil krásná dětská léta až do jeho rozpuštění v roce 1950. Řadu prázdnin i dovolených proto prožil jako vedoucí dětských táborů a v šedesátých letech založil v Praze na Vinohradech dětský turistický oddíl – což neušlo pozornosti Státní bezpečnosti a byl proto několikrát vyslýchán a neminula ho ani vyšetřovací vazba. V roce 1968 se podílel na obnově Junáka jako člen jeho Ústřední rady, kde působil opět až do opětovné likvidace Junáka v roce 1970.

Je autorem několika publikací s turistic-

kou a tábornickou tematikou. Kniha *U táborového ohně* byla v roce 1968 oceněna jako jedna z nejlepších publikací pro děti.

Od začátku devadesátých let je i členem Československé obce legionářské a podařilo se mu publikovat rozhovory s posledními žijícími účastníky druhého i třetího odboje. Od roku 1982 žije s rodinou v obci Stehelčevě, kde se v osmdesátých letech podílel na ekologických aktivitách v souvislosti se smutně proslulou Buštěhradskou haldou a byl i spoluzakladatelem místního Občanského fóra.

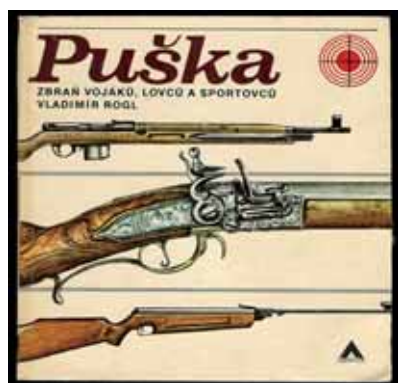
Jeho životním krédem je: „Skauting není jen táboření v lese, ale dobrá příprava pro povinný život.“

datelství o zpracování knížky o zbraních (*Puška, zbraň vojáků, lovců a sportovců*), což byl docela zajímavý úlet. Pak ještě ve dvou vydáních vychází (stále v NV) publikace „*Nebojte se topografie*“.

Po roce 1989 jsem kompletně aktualizoval „*Táborový oheň*“ i „*Stopu*“ a Jirka Petráček nakreslil i nové ilustrace, ale díky řadě komplikací vyšla teprve v roce 1997 už jen „*Stopa*“, a to v Ottově nakladatelství. Nedávno jsem na internetu zjistil, že o moje knihy – zvláště o „*Táborový oheň*“ je stále zájem a po přečtení článku Tomáše Novotného v časopise Tomík o knize „*Správnou stopou*“ jsem oslovil nakladatele Jindru Krause s dotazem, zda by nezkusil vydat jako reprint (tj. se vším všudy) tuto mou prvotinu. Výsledek už znáte – kniha je od začátku listopadu na knihkupeckých pultech.

Při skautování jste se setkal s mnoha zajímavými lidmi. Znáte prosím i Vaše kolegy, autory – třeba pány Vosátku či Zapletala? Potkal jste se s Jaroslavem Foglarem?

S Milošem Zapletalem i Jaroslavem Foglarem jsem koncem šedesátých let konzultoval hry a soutěže uplatněné v knize „*Správnou stopou*“. Je zajímavé a svým způsobem i příznačné, že zatímco Miloš Zapletal ochotně souhlasil s uvedením her, které měl ve svých publikacích, Foglar byl v této věci spíše zdrženlivý. Přesto mi ale celkem ochotně napsal pro tuto knihu úvodní povídku „*Zápas o modřínový srub*“, která – pokud vím – dosud jinde publikována nebyla.

S Mirkem Vosátkou jsem se setkal při návštěvě skautské „lesní školy“ v polovině devadesátých let, kde jsem s ním uskutečnil rozhovor pro tehdejší Dobrý večerník.

Znal jsem se i s náčelníkem Junáka Dr. Rudolfem Plajnerem, kterého jsem potkával především na půdě Ústřední rady Junáka v letech 1968–1970. Mé publikace znal a vyjádřil mi svůj dík za šíření této literatury. Setkal jsem se s ním náhodně několikrát i v polovině osmdesátých let a velice mile mne překvapilo, že si na mne pamatoval.

Znám se i s cestovatelem Dr. Miloslavem Stinglem, kterému jsem svého času kreslil i mapy do několika jeho cestopisů

Sledujete dnešní literaturu určenou dětem a mládeži? Doba je počítačová. Je ještě vůbec šance, aby dnešní skaut či tomík vzali

do ruky knížku? Třeba reprint vydání té Vaší, ze které se dnes společně radujeme?

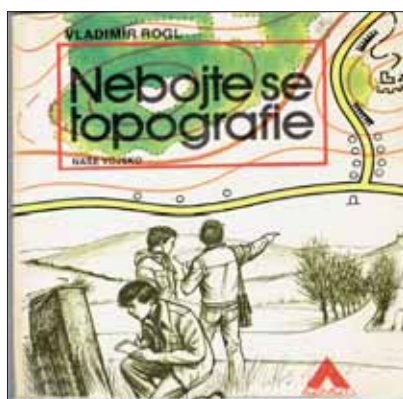
Vítám každou dobrou knihu, která se dostane dětem do ruky. Je jich na trhu nepřeberně a je jen na rodičích, aby vybrali tu správnou knihu. Pokud se týká našich mladých spřízněných duší – tedy skautů a tomíků – chci být optimistou. Věřím totiž, že mladé turisty a táborníky, kteří vezmou do ruky třeba právě náš „reprint“ – i když je především určen pro pamětníky – osloví a dá jim nahlédnout do „prehistorie“ našich hnutí. Nehledě k tomu, že ani internet není až tak všemocný. Proto oceňuji tábory, které se obejdou bez internetu a dokonce i bez mobilů.

Chtěl byste dnešním tomíkům, táborníkům, něco vzkázat?

Važte si toho, že máte dobré kamarády, dobré vedoucí a stále krásnou zem s ještě krásnější přírodou. A především si važte toho, že vám nikdo nezakazuje nic z toho, co máte rádi. Možná se to zdá jako maličkost – ale právě tato maličkost byla vašim předchůdcům upírána. A já vám ji upřímně závidím a ještě upřímněji přeju!

Rozhovor vedl

Tomáš Novotný

O reprint slavné publikace *U táborového ohně* se zasloužil také náš spolek. Vladimír Rogl si před časem přečetl úvodník Tomíka, který na knížku vzpomínal.

Slovo dalo slovo, pohotový nakladatel pan Kraus z firmy Pragoline se pustil do práce – a účastníci hronovského sněmu nacházejí knížku v asociální tašce coby milý dárek. V únoru se v Praze bude konat její křest.

Dršmaš 2017

I přes vydatné sněžení a třeskuté mrazy se i letos na začátku nového roku sjely oděly z různých koutů naší vlasti, aby v nápaditých kostýmech změřily síly ve hře s děravým míčkem. Není se čemu divit! Přátelské zápění o sportovní čest, o parádní dorty a hlavně o Šutr – pohár, který má váhu, to je už silná motivace překonat nejednu sněhovou vánici! Akce byla parádní, děkujeme zúčastněným za hru i atmosféru a s Veverky se těšíme na další ročník!*

Matěj Chour,
TOM Veverk, Brandýs nad Labem

Světluška a tomíci

Vánoční čas

Vánoční čas v našem oddílu v Klubu lesní moudrosti začíná účastí na tradiční akci lovosických tomíků Lovosická Vánočka aneb O měsíc zlého správce. Letos jsme postavili čtyři družstva, umístění nic moc, ale i tak jsme si výšlap na Lovoš náramně užili.

Další akcí byla Vánoční dílna, tentokrát v prostorách roudnického DDM Trend. V kuchyňce se pekly perníčky, vedle ve velké klubovně se zdobily. Děti si zde ještě vyráběly ozdobné věnečky a barevná voňavá mejdlíčka. Na konci jsme jim pomohli vše pěkně zabalit.

Besídku jsme si udělali v naší klubovně. Pod stromček jsme připravili spoustu malých dárečků, které byly očíslovány a děti si je potom losovaly. Byla to docela legrace.

Uvařili jsme si čaj a ochutnávali z domácího cukroví, které děti donesly. Na konci schůzky si rozdaly dárky ještě děti mezi sebou.

*Vratislav Florián Hroch,
TOM Klub lesní moudrosti,
Roudnice nad Labem*

Přes 7000 dobrovolníků s tykadly a zapecetěnou pokladnou ve tvaru lucerničky rozsvítili od 12.-16. září 2016 města a obce po celé republice. Mezi nimi bylo i patnáct odvážných oddílů tomíků z celé ČR, které do svých lucerniček získaly přes 200 000 Kč. To je pro zajímavost třeba částka na osobní asistenty pro pět nevidomých dětí na celý rok, které tak mohou studovat na běžných školách společně se svými vidícími spolužáky.

Tisíce dárců podpořily sbírku Světluška Nadačního fondu Českého rozhlasu pomáhající dětem i dospělým s těžkým zrakovým handicapem. Celkově se sbírka rozrostla o 5,1 mil Kč.

Novinkou 14. ročníku celorepublikové sbírky byla i možnost přispět online prostřednictvím mobilní aplikace nebo webu **svitis.cz**, který zaplnily fotografie dárců i dobrovolníků v tykadlech. „Světluška dobře ví, že život nevidomých není pohádka, ale s naší společnou pomocí může být veselější. Výtěžek sbírky proto poputuje například na výcvik vodicích psů, speciální pomůcky, studijní stipendia i osobní asistenty pro děti i dospělé“.

A co nového připravujeme pro rok 2017? Nejen pro milovníky klasické hudby se 27. února uskuteční v Obecním domě v Praze netradiční Koncert SOČR a hvězd klasické hudby pro Světlušku, který bude přenášet i stanice Vltava. Po boku nevidomých umělců vystoupí třeba i houslista Václav Hudeček, violoncellistka Jitka Hosprová nebo kytarista Lubomír Brabec.

Pokud jste ještě nezažili neopakovatelnou atmosféru Nočního běhu pro Světlušku, zveme vás ve druhé půlce dubna na start této jedinečné akce nejen v Praze, ale také v Brně, Jihlavě a nově i v Olomouci. Zde je v plném proudu diskuse s Univerzitou Palackého, příprava trasy či hledání dobrovolníků. Přesné termíny všech běhů najdete nejpозději v únoru na webu **www.svetluska.net**

Zveme proto zájemce z okolí míst všech běhů, aby se přihlásili a pomohli nám akce připravit. Hlásit se je možné už teď na email: **premisl.filip@rozhlas.cz**. Vítáno bude také šíření informací o běhu mezi příbuznými, kamarády a známými. Charitativní startovné poputuje do sbírky Světluška na pomoc nevidomým, a proto i zde platí čím více běžců, tím lépe.

Tímto všem dobrovolníkům z Asociace TOM ještě jednou velmi děkujeme za pomoc a těšíme se na další spolupráci opět v roce 2017.

*Ing. Přemysl Filip, MSc.
ředitel Nadačního fondu Světluška
Českého rozhlasu*

Co nového v ČRDM

Po letních prázdninách jsme se zostra pustili do příprav již 5. ročníku dobrovolnického projektu 72 hodin, který jsme letos opatřili mottem **Pomáhám, protože chci!** Tváří letošního ročníku se staly malé kreslené postavičky tzv. dobroši, kteří provázeli po celou dobu všechny dobrovolníky. Je moc milé a díky za to, že se opět zapojilo mnoho tomíků. Bylo jich konkrétně 419 v 16 projektech. Jsem moc rád, že jsme byli opět jednou z neaktivnějších organizací. Velmi mě také těší, že projekt podpořila i ministryně školství, která byla tak nadšená z letošního motta a projektových triček, že nás požádala o trika pro všechny členy vlády! V rámci 72 hodin jsme mohli vyslat několik skupin na pár dnů do zahraničí, a tak se tomíci z třineckého Maracaibo podívali do Chorvatska a jedna partička tomíků z LTŠky pak do Rakouska.

Co se týče práce na poli legislativním, tak zda jsme se zabývali především dvěma novelami zákonů, které se necitlivě dotýkaly také oblasti dětí a mládeže. Prvním z nich byl Zákon o myslivosti, který ve své novele umožňoval zakázat vstup do lesa, resp. do volné přírody pouhým rozhodnutím úředníka a vyvěšením na obecní vývěsce, a v případě vstupu hrozila pokuta až 30.000 Kč každé osobě. Zde jsme bombardovali dopisy poslance, ministra zemědělství a natočili jsme také satirické video, které jsme sdíleli, kde jen to šlo. Bližší informace lze vyčíst na <http://les.crdm.cz>. Problematický paragraf se pak ke konci roku podařilo z novely odstranit, věříme, že i naším přičiněním a my si tak alespoň na chvíli můžeme opět oddechnout.

Další legislativní parádou byl vodní zákon, jehož necitlivou aplikaci na místní, obecní úrovni už některé dětské oddíly tábořící u menších toků neblaze pocítily. Zákon totiž zakazuje budovat stavby v tzv. záplavových zónách, které se postupně zpracovávají na menších a menších to-

cích, dnes už i na potocích. Může se tedy stát, že tam, kde jste léta tábořili, stavěli stany, týpí apod. to najednou nepůjde, protože i váš potok nebo říčka se ocitly v záplavové zóně a vy v ní již nesmíte postavit ani podsadu či týpí. Ministerstvo životního prostředí po dlouhé diskuzi vydalo stanovisko, že tyto „demontovatelné stavby“ jako např. stan, týpí apod. v těchto zónách stát mohou, nemůžete zde však postavit nějakou pevnou stavbu, protože ta se v případě povodně odnést nedá... Domnívali jsme se, že takové stanovisko ministerstva stačí, některé obce ho však ignorovaly a na základě striktního výkladu zákona některé tábory skutečně nepovolily. Bojujeme však dál, aby se do zákona dostalo lepší vysvětlení a nic tak nebránilo spokojenému táboření.

Nespíme ani v oblasti zahraničních výměn a kontaktů. Osm Čechů a Izraelců vždy týden pobývají v obou zemích a zde se seznamují s místní prací s mládeží, kulturou apod. Za tomíky letos do Izraele vyrazil Věna Křepelák z českolipských Dakotů.

Ke konci roku jsme uspořádali tradiční udílení ceny Přístav, kde oceňujeme starosty, úředníky, politiky, firmy a další osoby, které významně podporují organizace dětí a mládeže. Udílení proběhlo v Písecké bráně na Praze 6 a mezi navrhovateli byly také dva oddíly tomíků.

Krom toho všeho jsme administrovali úrazovou a odpovědnostní pojistku, vydávali časopis ARCHA, zveřejňovali články na serveru ADAM.cz, scházeli se s náměstkyněmi, ministry, bojovali za navýšení dotačních prostředků na mládež. Nakonec jsme upekli perníkovou chaloupku a k ní zhruba 300 perníkových panáčků a poslali je poštou jako letošní PFko.

Tomíci, mějte se fajn a ať se vám i v roce 2017 daří!

Ondra Šejtka

Tříkrálově na Okoř

Už po 49. připravili tomíci z Roztok u Prahy nejstarší pochod v širokém okolí, ba v celém okrese! Tříkrálová Okoř se letos konala ve strašlivých mrazech. I přes minus třináct stupňů vyrazilo z pražského Veleslavína na 450 pochodníků. Někteří si vybrali 13 kilometrovou trasu, jiní si troufli na 28 nebo 44 kilometrů. K dobré náladě přispěl stánek s občerstvením v Číčovicích i šermíři a tři malé králky v roztockém zámku.

Duší pochodu byla Jindra Zoufalá, bez ní by akce nebyla. Náš dík patří i sponzorovi, vinařství Ludwig, a Středočeskému muzeu. Milé bylo, že si pochodu všiml Radiožurnál a také Česká televize.

Tomáš Novotný

České turistické značení v Brazílii

Z ČINNOSTI
Klubu českých
turistů

České turistické značení nejen naviguje, ale i spojuje

Všem Čechům dobře známé tři pruhy lze v Evropě potkat nejen v České republice, ale i například v rumunském Banátu, v ukrajinských Karpatech či v albánských horách. Stejně jako v naší republice i zde plní roli průvodce po krásách zdejší krajiny. V roce 2015 však značení převzalo další důležitou roli – symbolicky propojilo významnou českou komunitu s Českou republikou.

Psal se rok 1953 a Jan Antonín Baťa a jeho spolupracovníci se rozhodli vybudovat osadu uprostřed zapomenutého kousku brazilské divočiny. Založili zde malou osadu s indiánským názvem Batayporã, v překladu Baťova dobrá voda. Za pár let se osada rozrostla v městečko, jehož prvním starostou se stal přítel Jana Antonína Bati, Jindřich Trachta.

Po 63 letech jsou v krajině už jen zbytky pralesa, Batayporã je moderní město, ve kterém stále žijí potomci Čechů a udržují českou kulturu. Vyučují zde český jazyk, české lidové tance a zachovávají národní zvyky. Evandro Trachta, vnuk Jindřicha Trachty a honorární konzul ČR, založil v městečku Pamětní centrum, do kterého se vchází Moravskou branou. Česká minulost je tedy v městečku vidět, ale stále chybělo větší propojení s českou současností. Jelikož Evandro Trachta vystudoval v Brně veterinářství a jako podnikatel často jezdí do České republiky, zaujal ho náš systém značení cest v přírodě. Domluvil se s Pavlem Šemberou, který se v Batayporã zúčastnil dobrovolnické práce a do Brazílie se zamiloval a oba společně napadlo využít českou specialitu jako symbolickou spojkou Batayporã a České republiky.

Kontaktovali tedy Klub českých turistů a protože s nápadem vyvézt značení za hranice Evropy a pomoci upevnit spojení mezi městečkem a naší starou vlastí Klub nadšeně souhlasil, v roce 2015 tříčlenné značkářské družstvo vyrazilo do Brazílie a vyznačilo první, devatenáctikilometrový modrý okruh. Okruh vede například kolem radnice Batayporã, busty J. A. Bati či krásných stromů Jaquieriera.

Nápad a systém značení místní tak nadchl, že v letošním roce se s finanční podporou Ministerstva zahraničních věcí

ve značení pokračovalo. Naše čtyřčlenná skupina vyznačila červený 16 km okruh a zelenou značkou 25 km cestu od Pamětního centra na místní farmu. Tam může návštěvník přespát, absolvovat prohlídku farmy nebo se projet na koni. Značkaři KČT také vyškolili několik dobrovolníků, kteří budou trasy udržovat.

Systém značení však zaujal i odbor turistiky brazilského státu Mato Grosso do

Sul, ve kterém Batayporã leží. Značkaři pro zástupce odboru a další zájemce uspořádali přednášku o značení a turistice v ČR. Jejich plánem je rozšířit český systém značení po celém státě a tím přiblížit krásnou krajinu turistům.

Příští rok tedy značkaři KČT opět vyjedou do Batayporã. Vyznačí žlutou trasu a prodlouží zelenou ke zbytkům pralesa. Uspořádají workshop, na kterém naučí zájemce značit dle našeho systému a přiblíží jim způsob organizace turistiky v ČR.

Symbolické spojení Baťovy dobré vody a České republiky bylo dokončeno vyvěšením směrovky ukazující z Batayporã do Zlína a ze Zlína do Batayporã. Představa, že se v budoucnu bude možné projít například nádhernou přírodou Pantanalu ve vnitrozemí Brazílie po českých třech prouzcích zní již o něco méně neuvěřitelně než před dvěma lety.

Již nyní máme možnost zavítat do Batayporã a projít se po české značce kolem brazilských pastvin, termištů, farem, palmových alejí a po dalších krásách. Díky českému značení budete mít pocit, že jste u nás doma.

Ondřej Veselý

Turistika pro všechny

Pohyb je přirozenou potřebou lidského druhu a sdružování při pohybu v krajině je dáno našemu rodu už od dob lovců a sběračů. To, co bylo kdysi podmínkou přežití, je dnes zdravou formou trávení volného času. Bohužel pro mnoho tělesně postižených je chůze v přírodě zapovězená. Klub českých turistů v rámci projektu Turistika pro všechny umožňuje pohyb v přírodě i vozíčkářům a dalším tělesně postiženým.

V roce 2008 založil KČT veřejnou sbírku na podporu turistiky zdravotně handicapovaných spoluobčanů. Finanční prostředky získané v rámci sbírky byly použity na značení turistických tras pro vozíčkáře.

Vozíčkářské trasy jsou vyznačeny poněkud odlišným způsobem, než pásové značení pro pěší, cyklistickou nebo lyžařskou turistiku. Trasa je značena směrovými tabulkami, známými z turistických rozcestníků, označenými symbolem vozíčkáře. Obtížnost tras je značena barevně, podobně jako jsou značeny lyžařské sjezdovky. Modré trasy jsou bez většího stoupání a jsou určeny pro méně zdatné vozíčkáře a vozíčkáře bez doprovodu.

Červené trasy jsou náročnější a černé trasy jsou určeny pro vozíčkáře s doprovodem a terénní elektrické vozíky. S výběrem míst, vhodných pro vozíčkářské trasy pomáhali sami vozíčkáři. Cílem je, aby trasy byly dostupné, zajímavé a aby byla v okolí potřebná infrastruktura.

První vozíčkářská trasa byla vyznačena v roce 2009 v brněnském Mariánském údolí a od té doby přibývá díky sbírce a dalším charitativním akcím KČT minimálně jedna vozíčkářská trasa ročně. Ve sbírce je dokonce víc peněz než je na vybudování tras potřeba, takže přebytek peněz bude použit na rozšíření bezbariérových úprav turistické chaty KČT v šumavských Prášilech.

Zatím poslední, dvanáctá vozíčkářská trasa byla otevřena 28. října 2016. Trasa je okružní a vede z obce Břehy u Přelouče k rybníku Černý Nadýmač. Slavnostního otevření se zúčastnili mimo jiné starosta obce Břehy ing. Petr Morávek, předseda oblasti KČT Pardubického kraje Vlastimil Škvára a realizátor trasy Ota Boura. Přítomné přivítal místopředseda KČT Zdeněk Cabalka a informoval o programu KČT Turistika pro všechny.

Pan starosta poděkoval KČT za vyznačenou trasu. Současně informoval, že obec rekonstruuje mlýn, který je hned u parkoviště, kde začíná vozíčkářská trasa na bezbariérové sportovní zařízení. Rovněž kemp je bezbariérový a je často využíván vozíčkáři.

Po zahájení všichni společně vyrazili na trasu, u rybníka Černý Nadýmač se občerstvili u táboráku a prodiskutovali další náměty účastníků.

Informace o vozíčkářských trasách jsou na webu KČT, trasy jsou samozřejmě vhodné pro kočárky a malé děti. Jsou pro všechny, kteří si chtějí projít poměrně krátké trasy po zpevněných cestách bez automobilového provozu, většinou v krásné přírodě. Přispět na údržbu a vybudování dalších tras v rámci *Turistiky pro všechny* je možné třeba na akcích Novoročního čtyřlístku nebo finančním příspěvkem. Podrobnosti jsou na webu KČT v sekci *Charitativní projekty*.

Petr Teringl a Zdeněk Cabalka

30 let turistického oddílu v Roudnici nad Labem

Řekl jsem si, že napíšu článek ke třicátému výročí našeho oddílu. Odkud ale začít, je to už dávno. Poznali jsme se s Jitkou v srpnu 1986 ve Vysokých Tatrách na kurzu vysokohorské turistiky pro pionýrské vedoucí, kde jsem byl tak trochu omylem.

Na vojně jsem vedl pionýrský oddíl v Úštěku, což bylo z důvodu příjemně stráveného odpoledne mimo kasárna. Faktem je, že jsme spolu začali chodit a spolu vedli turistický oddíl Jitky (dodnes říká, že jsem jí ten oddíl „ukradnul“). Od února 1987 vedeme oddíl již jako manželé, takže k výročí oddílu budeme mít ještě pěkně kulaté výročí svatby. Pracovali jsme pod hlavičkou Pionýra, tenkrát to snad ani jinde nešlo. Nikdy jsme nehlásali ani dětem nenutit žádnou ideologii, hráli jsme si, chodili ven do přírody, jezdili na výlety, na tábory.

Od roku 1991 si říkáme Klub lesní moudrosti, podle knihy E. T. Setona.

Po listopadu jsme hledali nějakou mateřskou organizaci, pro kterou bychom nebyli jen další „plus“ čárkou. Byli jsme u KČT, roudnický odbor nebyl zrovna nakloněn mládeži či dětem, pak v Domě dětí, chvíli u KONDORA – Konfederace nezávislých dětských organizací, to se ale nějak neujalo.

Nakonec jsme se stali, díky Jirkovi Chouroví, tomíky. Asociace TOM nás přijal mezi sebe na jaře 1995. Nelitujeme, ani nikdy jsme nelitovali. Díky tomíkům jsme poznali skvělé lidi a získali za ty roky slušné množství materiálu (rafty, kanoe, další vodácké vybavení, feratové sety, hry a další sportovní vybavení).

Každoročně dostáváme pěkný balík peněz na dotacích, jen v loňském roce to bylo skoro sto tisíc korun. Jen to účetnictví je pro mě trochu složitější, ale všechno je možné se naučit. Poslední roky jsou k nám vstřícnější i radní našeho města. A to jak po finanční stránce, tak i po stránce hmotných statků. Po letech máme opět vlastní klubovnu, sice patří městu, ale zatím si tam hospodaříme my.

Za těch třicet let prošla oddílem spousta dětí všech věkových kategorií. Jistě jich bylo ke čtyřem stovkám. Dnes již do oddílu chodí děti „našich dětí“. Uspořádali jsme na třicet letních táborů, kolem dvaceti zimních táborů.

Statisticky jsme na táborech strávili pět set šedesát dní. Připravili jsme na sto padesát víkendových výprav, což je skoro čtyři sta padesát dní a kolem jednoho sta jednodenních výprav. Čísla jsou to vskutku zajímavá. Není to zásluha jednoho člověka, ale mnohdy celého týmu ochotných a spolehlivých lidiček, kteří věnovali svůj volný čas našemu – tedy i svému oddílu. Největší dík patří ale jistě mé manželce, která to vše se mnou vydržela a vlastně prožila se mnou. Bez její podpory by to ani nešlo. Nikdo ani nespočítá, kolik jídla navařila na táborech, kolik proviantu nakoupila na naše oddílové akce, kolikrát vytréla sociálky a záchody, kolik umyla umyvadel...

Uspořádali jsme v prostorách klubovny výstavu k našemu výročí. Přišlo několik rodičů, naši nejbližší a několik starších dětí. Žádné davy, ale i tak jsem měl radost. Všechny kroniky (už píšeme čtyřicátou knihu) opět uložíme do skříně, táborové artefakty do krabic, fotky na panelech do garáže. A jedeme dál. Programovou náplň vlastně už převzala dcera Jitka. Má skvělého muže, dokáže vymyslet neuvěřitelné (IT) věci. Má tomické buňky, takže zapadl mezi nás. Oba hrají výborně na kytaru. Jítka k tomu vede i děti, takže mnohdy hraje i pět kytar najednou – krása. Z našich velkých instruktorů jsou čerství vedoucí, z velkých dětí čerství instruktoři. Všechno jede a funguje. Máme spousty plánů, těšíme se z každé úspěšné akce. Víme, že to stojí za to. Děkuji vám všem!

Vratislav Florián Hroch,
Klub lesní moudrosti,
Roudnice nad Labem

POŘEŠÍN tip na výpravu

Chcete-li se vrátit o několik desítek let zpátky, a vyzkoušet si, jak se žilo dříve, pak máte jedinečnou příležitost se vydat do Pořešína. Tam „na konci světa“ leží tomícký statek jako vystřižený ze starého slabikáře. V kuchyni jsou velká kachlová kamna a otočný „mycák“. Jediným výdobytkem doby, kromě elektřiny („s elektrinou je to prosté, od pantáty vedou dráty, do žárovky nade vraty. Odtud proud se rozlévá, do stodoly, do chléva...“), je elektrický dvouvařič a rychlovarná konvice.

Vsednici (taky babiččino slovo) je několik stolů a židle – zde se sedí a hospodaří. Obě místnosti krásně vytopíte kachlovými kamny, v kterých se i dobře peče. Přes celou chalupu prochází dlouhá chodba. Na konci chodby je „kaple“, to je naše označení pro novou klubovnu, vysoká místnost s krbem. I zde se dá spát. Dole je ještě několik obytných pokojíků, v kterých se topí kamny. Po schodech vyjdete do podkroví, kde se spí na matracích či karimatkách. Tady je ještě jeden výdobytek – elektrický přímotop.

Jistě je výhoda, že nemusíte běhat na záchod ven. Ty jsou taky dole. Je nutné je po každém použití zalít vodou a důsledně zavírat poklop. Pokud to neuděláte, je to cítit po celé chalupě – dost cítit. V koupelně najdete dlouhé nerezové koryto, a ohřívač vody – poslední výdobytek techniky. Na dvoře je pumpa, již jen jako dekorace. Pitná voda se čerpá čerpadlem z nového vrtu. My jsme měli teda problém, a z vrtu tekla voda, která se nedala pít ani po převaření – zakalená. Vodu jsme kupovali balenou nebo brali od velmi ochotných správců. Odvážil jsem se zeptat na manželce Wiedersteinovy – oba žijí, což je dobrá zpráva. Nakonec jsme si vodu nabírali ze studánky pod chalupou. Ta byla výborná.

K chalupě vede nová příjezdová cesta. Kolem hradu Pořešín, který je oplocen špičatými kůly jako ze středověku. Vybírájí zde vstupné, ale pro tomíky platí jedno vstupné na celou dobu pobytu a je možné si domluvit i večerní hru.

Pod chalupou teče řeka Malše, je pěkně ledová – vyzkoušeli jsme.

Chataři dole u řeky patrně prosadili přeznačení turistické trasy podle Malše do Kaplice. Cesta vede nově po silnici, což je velmi nevhodné. My jsme sešli za vsí Pořešín lesem k řece a šli po původní cestě. Na jednom místě je cesta zajištěna řetězy, to je pro děti velmi atraktivní. Cestou jsme prozkoumali starou stříbrnou štolu, která byla již zaplavena vodou.

Dalším turisticky zajímavým cílem je rozhledna Slabošovka, nedaleko vsky Bešednice. Bohužel větší část cesty vede rovněž po silnici.

Jelikož jsme zde na statku pobývali déle, domluvili jsme si pořádné sprchování v Domově mládeže v Kaplici. Mohu doporučit. Za dvě stovky všichni. Zastavili jsme se zde cestou z výletu autobusem do Českého Krumlova. Autobus jsme měli od firmy StiBus (spolehlivá a solidní, skvělý řidič).

Užili jsme si zde super podzimní prázdniny. Každé z dětí muselo přiložit ruku k dílu, ať nosit dříví či vodu nebo jinak pomáhat. Myslím, že si to zde užila i moje manželka Jitka, která nám varila – snažili jsme se jí pomáhat. Sama si pak vyzkoušela všechny „naše“ práce...zatopit v pokojích, nanosit vodu a dříví.

Kaplička na zahradě krásně svítila do tmy stejně jako naši dýňoví strašáci. Každý večer jsme zde rozsvítili svíčku, stejně jako to dělávala paní Wiedersteinová, když jsme zde pobývali v minulých letech. Večer, když pak sedíte vsednici, posloucháte praskání dříví v kamnech a tikot hodin, to je ten pravý požitek, to je ta pravá romantika tohoto místa. Je dobře, že máme taková místa jako je právě pořešínský tomícký statek.

Vratislav Florián Hroch,
Klub lesní moudrosti,
Roudnice nad Labem

týpí jako domov

Je zima a po letech je dokonce i plno sněhu. Tak co takhle vyrazit na malý výlet, a při tom si ukázat, jak mohou být orlí pera inspirativní pro naši činnost? A protože se chceme rozvíjet všestranně, vybírám z každého světla jednu ukázkou.

Už jste někdy okusili teplo indiánského kapote, (kabátu) ušitého z vlněné deky? Ne? Tak to si ho rozhodně ušijte. V létě vám netáhne na záda, když sedíte u ohně a v zimě je to lepší než péřová bunda. Jeho výroba není zas tak složitá. Perfektní návod najdete v knize *Táboříme v týpí* od Jiřího Macka, a to konkrétně na straně 100.

A co sněžnice? Zkusili jste výlet místo na běžkách na sněžnicích? Vyrobit sněžnice už je trochu složitější, ale rozhodně ne nemožné. Ale jestli se na to zatím necítíte, dají se půjčit. Některé větší a lepší půjčovny zimního vybavení je mají ve své nabídce.

Stopy zvířat jsme se učili už většinou v nováčkovských zkouškách nebo jsou minimálně ve všech tábornických příručkách. Třeba v Knize lesní moudrosti od samotného E.T. Setona.

Takže zkuste některé z per:

Orlí pero 1E7 říká: Ujdi na sněžnicích během 1 dne na hlubokém sněhu 15 km.

Orlí pero 2S3 říká: Urči v přírodě a zakresli stopy 6 různých savců a ptáků. Popiš charakteristické znaky.

Orlí pero 3E4 říká: Ušij v ruce kapote a rukavice z deky.

Věřím, že už každý z vás někdy pekl bábovku. A jestli ne, tak to zkuste, protože je to opravdu jednoduché a ještě dobré. Splníte tím Orlí pero 4G3 které říká: Sám připrav a vyrob z min. 0,5 kg mouky a dalších surovin bábovku a koláč.

Přeji krásný zimní výlet na sněžnicích za stopami zvířat ve sněhu, v teplém indiánském oblečení a s bábovkou ke svačince.

*Lasík, Kateřina Pejšová
foto: Jana Bejček-TokataMani*

Mikešovo nožobraní

...řizný a vostrý občasník o nožích určený všem nožomilům

Buck 110

Tentokrát vám představím opravdu masivní zavírací nůž vyráběný již více než 50 let americkou firmou Buck. Tento typ je asi nejkopírovanějším nožem na světě. Rukojeť je vyrobena z mosazných příložek s bolstry, mezi nimiž jsou nanýtovány dřevěné střenky. Díky dokulata zbroušeným hranám sedí velice dobře v ruce při práci.

Čepel typu bowie se sníženým hrotem má od špičky nad nehetník falešné ostří. Materiálem je nerezová ocel s vysokým podílem uhlíku AISI420HC. Výbrus je dutý s fazetou. Pojistka je hřbetní, takzvaný back lock. Samotný nůž je poměrně těžký, proto jej výrobce dodává s opaskovým pouzdrzem z hovězí kůže. Čepel nože si v pohodě poradí s běžným krájením potravin i drobným opracováním dřeva. Tím myslím nějaké to ořezání opékacího prutu, vytvoření chlupatého dřívka k rozdělení ohně a podobně. Díky větším rozměrům a hmotnosti je nůž určen spíše pro odrostlejší tomíky a jejich vedoucí.

Míry a váhy:

hmotnost:	204 g,
délka :	124 mm
otevřený :	219 mm
čepel:	95mm

Pořizovací cena cca 1680 Kč

Mikov Predator N690

Druhým představovaným nožem je poslední kus mého šuplíkového arzenálu. Je to výrobek z mikulášovického Mikovu, automatický, nebo chcete-li vyhazovací nůž z řady Predator. Tuto řadu v Mikulášovicích vyrábí zhruba od devadesátých let minulého století. Jeden z nožů se objevil i v bondovce Casino Royal.

Vyhazovací je nůž proto, že po překlopení a stisknutí páčky na rukojeti je čepel „vyhozena“ silou per z rukojeti až do polohy, kdy je nůž otevřen a čepel zajištěna proti samovolnému zavření. Při zavírání opět páčku stlačíme a čepel zavřeme.

Čepele Predatorů jsou z různých materiálů. Od oceli AISI 420, přes práškovou ocel RWL-34 po damaškovou ocel značenou PMC27. Tento nůž má čepel z oceli Bohler N690, a na trhu se objevil v prosinci 2016.

Čepel je v matné úpravě, tzv. stonewash. Výbrus je dýkový, jednostranně broušený s falešným ostřím asi do 3/5 délky hřbetu. Vyhazovací pera jdou z nože vyjmout a po té se nůž otvírá za pomoci obou rukou. Při přípravě potravy jsem neměl žádné problémy, s chlupatým dřívkem si nůž také v pohodě poradí. Tento nůž ale rozhodně nepatří mezi nože primárně urč-

né na výpravy či do dětských rukou. Pořizoval jsem si ho spíše z nostalgie, protože jeden Predator mě již kdysi doprovázel a také proto, že mne zajímaly vlastnosti materiálu použitého na čepel.

Míry a váhy:

hmotnost:	153 g
délka :	121 mm
otevřený :	216 mm
čepel:	84 mm

cena: cca 1598 Kč

TOM Kadet oslavil 40 let

V neděli 27. 11. 2016 se sešli současní i minulí členové oddílu Kadet a jejich příznivci v kině Luník Červený Kostelec, aby oslavili 40. výročí činnosti tohoto oddílu. Zaplněné kino čekala výstava dokumentů a fotografií, trochu hřejivých slov, bohaté občerstvení, splutí kina na nafukovacích kánoích, ale zejména více než tříhodinové pásmo filmů, mapujících nejvýznamnější akce oddílu. Vyvrcholením byla celosvětová premiéra filmu „Jadran 2015“ režiséra a kameramana Vaška Wetu Šimka, který zdokumentoval hrdinské skutky oddílu při putovním táboře v roce 2015.

Atmosféru setkání nejlépe dokumentují slova admirála Míry Hepnara: „Vydáme se tedy proti proudu času a ponoříme se do tůně oddílového života až ke dnu. Někdy v roce 1976, což se některým z vás může zdát jako doba, kdy vznikalo svatoňovické uhlí, se v Červeném Kostelci sešlo pár členů a jejich dětí, kteří měli rádi pohyb ve vodě a okolo vody a založili oddíl ploutvového plavání. Tak vznikl oddíl, který pod různými názvy a organizacemi, ale se stejnými myšlenkami a filosofií přetrvává dodnes. Do dnešního dne se v oddíle vystřídalo přes 400 členů! A představte si, že jen jeden jediný vydržel od založení oddílu až dodnes. Je to vedoucí – Milan Ľuky Hrstka.

Členové přicházeli a odcházeli, někteří zůstali, dospěli, přebírali odpovědnost a umožňovali dalším dětem, někdy i těm vlastním, naplňovat dětství a prožívat spoustu krásného. V této pomalu, ale zato neustále se měnící partě jsme prožívali svá dobrodružství, trénovali, závodili, tábořili, chodili po horách a lesích, potápěli se v zatopených lomech i v mořích. Sjeli jsme bezpočet našich i zahraničních řek, navštívili cizí země.

Těžko dnes někdo spočítá, kolik jsme za tu dobu vyhráli medailí, dostali diplomů, kolik jsme ujeli kilometrů na vodě a po sil-

nicích, kolik jsme rozbili lodí, nalepili záplat, opravili motorů a prasklých duší. Kolik jsme uvařili obědů a rozkrájeli chleby pro hladová mužstva. Čísla ale nejsou tak úplně důležitá. Důležitější je to, co spočítat nejde. A to je to, jak náš oddíl pomáhá formovat osobnosti dětí, a dovolí jim prožívat velká i malá vítězství. Především však umožňuje dětem žít alespoň chvíli ve světě, kde stále ještě platí slušnost, morálka, čest a kamarádství, kde jeden pomáhá druhému a všichni táhnou za jeden provaz.

Stejně jako předešlých 40 let oddílu Kadet se setkání moc povedlo, ukápala nejedna slzička dojetí, ozýval se smích i nadšený potlesk. Takže vzhůru do dalších čtyřiceti let!“

Milan Hrstka
TOM Kadet, Červený Kostelec

Co bylo v listopadu a prosinci 2016 a kousku ledna

❑ Vedení tomíků zrušilo odbor Kostka Ostrava, a poděkovalo dopisem tamnímu šéfovi KČT B. Boháčovi za dvouletý azyl.

❑ Mladí i starší tomíci, skauti, hasiči či pionýři se ve woodcrafterské klubovně v Dejvicích setkali s ministryní školství Kateřinou Valachovou k besedě a šéf České rady dětí a mládeže k tomu zapálil woodcrafterský oheň, ovšem jen v malém, klubovním vydání.

❑ Finišovala oprava střechy stodoly na Kamence.

❑ Čtyři stovky tomíků všeho věku se zapojily do akce 72 hodin, kterou organizovala Česká rada dětí a mládeže a při níž se dělají dobré skutky pro okolí, bydliště, republiku....

❑ Tomíci z třineckého Maracaiba vyrazili v rámci 72 hodin do Chorvatska, kde dobrovolnický pracovali a divili se, jak také mohou neběhat informace. To ale nepokazilo jejich chuť vyrazit na obdobnou akci znovu.

❑ Zdeněk Vejrosta, šéf turistického závodění, a expředseda Pionýra Petr Halada se sešli s mnoha dalšími dobrovolníky v Mělníku, kde převzali výroční cenu Dobrovolník Středočeského kraje. Zdeňka Vejrosta navrhla na tuto cenu Asociace TOM.

❑ Tomek Hurt připravoval ve spolupráci s ústředím investiční projekt, ve kterém byla na první místě oprava ostravského Bobrovníku, základny u řeky, kterou na žádost tamní krajské rady stanovilo vedení spolku jako preferovanou akci.

❑ Rada závodů sněmovala v Kralupech.

❑ Redaktorka Toulavé kamery vyzvala náčelníka tomíků, aby spolu s provozovateli klubu Svět her a poznání Vrtule ve Valašském Meziříčí vymysleli náměty na jeden díl Toulavé kamery.

❑ Turistický oddíl mládeže z Kralup nasbíral při podzimní brigádě kolem řeky a koupaliště desítku pytlů s nepořádkem.

❑ V Ostravě se konalo shromáždění vedoucích, kterého se zúčastnili předseda a místopředseda tomíků a kde přítomní vedoucí rozhodli, že vyšlou do sněmovních voleb jednoho kandidáta, a to exkrajánka Stanislava Praise.

❑ Nakladatelství Pragoline vydalo ve spolupráci s Asociací TOM reprint slavné knížky Vladimíra Rogla U táborového ohně.

❑ Místopředseda tomíků Tomek Hurt zveřejnil na spolkovém webu nové Eso, elektronický účetní program, se kterým je hračka pracovat a účtování v něm se stane všem potřebou, nutkavostí, ba vášní.

❑ V listopadu a prosinci finišovaly práce na Velké knize o tomících, výpravném sborníku, který mapuje pětadvacetiletou

historii Asociace TOM a který si vedoucí oddílů přihlášení na sněm mohou za malý, charitativní peníz, odvézt z Hronova, zatímco ostatním zájemcům jej ústředí rádo zašle za peníz o maličko vyšší.

❑ Ke konci prosince bylo jasné, že téměř celý spolek se překlopil a že čtyři oddíly, které tak neučinily, jsou vlastně na úrovni statistické chyby.

❑ Státní ústav radiační ochrany nabídl tomíkům, že by mohli radostně mapovat, jak a co naše země vyzařuje, samosebou bezpečně. Sedmdesátka tomíků se bezchybně orientovala v Bělském lese v Ostravě.

❑ Ostravský TOM Buntaranta se účastnil benefiční akce Světlo mladým s handicapem.

❑ Ondřej Šejtka a Petr Spálený ladili novou, mírně pozměněnou aplikaci pro registraci tomíků.

❑ Tomáš Fúsek oslavil padesáté narozeniny a v jeho rodných Mikulášovicích shodou okolností v té době vyšla kniha o obci a přijela zazpívat Marta Kubišová.

❑ Vyšlo nové Kalendárium, které valmežský umělec Youry vyzdobil pětadvaceti horci.

❑ Jan Stráský, někdejší člen českých vlád a šéf KČT, byl kvůli vážné zdravotní indispozici hospitalizován v nemocnici. Jeho přátelé z KČT i naší asociace mu drží palce, aby se co nejdříve uzdravil.

❑ Českolipská Chippewa získala novou klubovnu ve stejném domě, kde sídlí českolipští Dakoti. Přes chodbu.

❑ Desítky oddílů uspořádaly vánoční nadílky a besídky se zpěvy a koledami.

❑ Ústředí nabídlo oddílům mimořádnou materiálovou dotaci z nerozdělených pro-

středků. Jen se po ní zaprášilo.

❑ Předsedové Klubu českých turistů a Asociace TOM podepsali dohodu o spolupráci pro rok 2017

❑ Michal Merhaut a jeho Klíště, takto Kateřina Frdlíková, oba z berounského oddílu Trilobit, dopilovali film o tomících, který naše hnutí mapuje shora i zdola a také trochu s nadhledem. K filmu sbírali materiál dva roky a jezdili po našich táborech, základnách i oddílových výpravách.

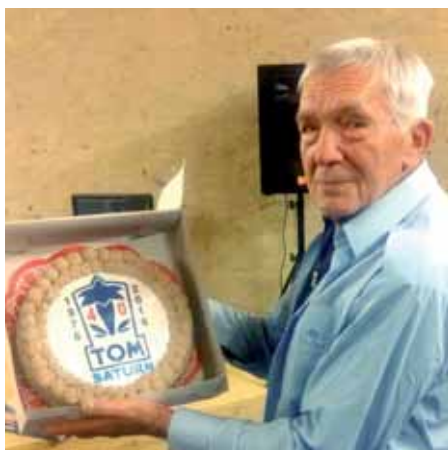
❑ Roztočtí tomíci připravili 49. ročník Tříkrálového pochodu na hrad Okoř a podařilo se jim v mrazivém lednovém počasí dostat do terénu 460 lidí. Český rozhlas o akci přinášel celý den zpravodajství a krátkým ranním vstupem přispěla ke slávě tomíků i Česká televize.

❑ Hronovští Lotři a roztocké ústředí společnou rukou chystali lednový sněm spolku, na který se k 9. lednu přihlásilo víc než 180 delegátů z devadesáti oddílů.

❑ Nová stodola v Kamence u Vítkova získala kolaudační rozhodnutí a Pavel Vaňásek si zamnul ruce a začal sprádat další zvelebovací plány.

❑ Českolipsko-dobranovský tomík Věna Křepelák byl vyslán jako delegát České rady dětí a mládeže do Izraele a nelitoval toho.

❑ Ze sta vydaných čísel časopisu Tomík jich devadesát devět prošlo rukama Tomáše Novotného a zhruba pětasmadesát též rukama Jiřího Choura. Oba se dnes trochu diví, že jim spolupráce přes mnohé bitky vydržela a děkují všem dalším spolupracovníkům. Mezi ty patří posledních deset let zejména Zuzana Antošová.

Jubilejní výročí v Plzni

V polovině listopadu se sešla v jedné příjemné plzeňské hospůdce různorodá směsice lidí, od batolat, přes mladé tomíky až po oddílové nestory. Všechny spojoval jeden oddíl - TOM Saturn a jeden oddílový šéf - Ivo Poduška. Všichni společně oslavili již 40. výročí oddílu a úctyhodné osmdesáté narozeniny Iva Podušky a jeho ženy.

Ve veselé náladě se vzpomínalo na oddílové roky, listovalo řadou kronik a fotografií, přálo oběma oslavencům a ujídalo z nejednoho dortu.

Plzeňskému Saturnu přejeme další úspěšné oddílové roky s dobrou partou a oběma oslavencům především pevné zdraví.

Tomek Hurt a Ondřej Mánek

Loučíme se...

Těsně před uzavírkou našeho časopisu přišly hned dvě smutné zprávy.

V necelých šestačtyřiceti letech odešel náhle roztocký tomík, dobrý člověk a kamarád **Stanislav Votava**.

Smutná zpráva přišla také z Kroměříže. **Alici Kovářovou**, dlouholetou vedoucí tamních tomíků, organizátorku sněmu a olympiády TOM, pilnou účastnici našich srazů, oblíbenou kamarádku a velkou optimistku už bohužel na našich akcích nepotkáme. Zemřela ve věku 69 let.

(ton)

Letní sraz 2017

Vážení kolegové, léto se sice zdá být daleko ale pro pořadatele letního srazu právě teď začíná čas příprav. Kdo bude tím pořadatelem? To je zásadní otázka, na kterou hledáme odpověď. Rádi bychom našli takového pořadatele, který se s chutí a silou pustí do příprav a uspořádá 36. sraz.

Milí přátelé vedoucí, ptáme se a prosíme: Který oddíl se ujme pořádání letního srazu v roce 2017? Kdo převezme štafetu od Moravskoslezské krajské rady a od TOM Divočáci, kteří loňský sraz pořádali ve Frýdlantu nad Ostravicí?

Zájemce o pořádání srazu prosíme, aby nám dali vědět do poloviny února. Kam? - Na e-mail sekretáře ústředí Ondry Mánka - omanek@a-tom.cz

*Ondřej Mánek
sekretariát*

Od ledna letošního roku začíná tradiční časopis Turista vydávat nový zhotovitel, Ladislav Jirásko. Pražská firma zkušeného propagátora vysokohorské turistiky (a popularizátora členství v rakouském spolku Alpenverein) má s ediční činností bohatou zkušenost. Řadu let vydává dvouměsíčník lidé & HORY.

Přejme si, aby Turista z nové dílny byl ještě čtivější, nápaditější a aktuálnější, než ten dosavadní. Tomíci v něm budou mít svou dvoustranu a ty oddíly, které se včas, tj. do konce ledna zaregistrují v Asociaci TOM, ho budou z ústředí dostávat zdarma.

(ton)

**Tomík č. 100,
leden 2017**

Časopis turistických oddílů mládeže.
Vydává Asociace TOM ČR
s podporou Ministerstva školství,
mládeže a tělovýchovy ČR

Redakce:

ústředí Asociace TOM,
ulice Palackého 325,
252 63, Roztoky.

Tel. 220 910 460, 220 910 314
mobil: 777 322 785

E-mail: ustredi@a-tom.cz,
www.a-tom.cz

Číslo do tisku připravili:

Jiří Chour, Tomáš Novotný,
Zuzana Antoňová, Petr Balcer,

Spolupracovníci redakce:

Jiří Homolka, Petr Teringl

Grafika: Jiří Chour

Foto obálka: Tomek Hurt

ostatní fotografie: oddíloví vedoucí
Příspěvky a fotografie vedoucích jsou
zveřejňovány bez nároku na honorář
a vracejí se jen na vyžádání.

Náklad 800 výtisků.

**Uzávěrka
příštího čísla je
25. března 2017**

Padesátiny Toma Fúska

Sportovce-běžce, organizátora, fotografa, otce čtyř dětí, nadšeného patriota a propagátora svého krásného kraje Tomáše Fúska z Mikulášovic na trati hned tak někdo nedožene. Padesátce, kterou v prosinci 2016 oslavil, se ale utéci nedalo.

Dodatečné blahopřání, milý Tome, hodně dalších naběhaných kilometrů, hodně oddílových dětí, pro které připravíš spoustu zábavy, a dobré lidi kolem tebe!

(ton, red)

